

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2017)

Opgave Ministerie van Financiën

Bestrijding van accijnsfraude bij alcohol en tabak (5 juni 2012)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de minister van Financiën Laat nog dit jaar onverwachte controles uitvoeren bij gecertificeerde handelaren op basis van een aselecte, geautomatiseerde steekproef.	Fysieke controles bij vergunninghouders worden geïntensiveerd, administratieve controles worden altijd aangekondigd.	Wij vinden dat de staatssecretaris rond de controleaanpak van de Douane verdergaande stappen zou moeten zetten dan hij nu toezegt. Over het uitvoeren van onverwachte controles schrijft de staatssecretaris dat hij de al bestaande onaangekondigde fysieke controles bij accijnsvergunninghouders zal intensiveren. We wijzen erop dat onze aanbeveling gaat over controles bij gecertificeerde handelaren in brede zin en niet alleen over controles bij bedrijven met een accijnsvergunning. Verder is het volgens ons, gezien de nadruk die de Douane legt op administratieve controles, beter om deze controles niet altijd van tevoren aan te kondigen. Een te voorspelbaar controleregime zou kunnen leiden tot meer pogingen tot fraude.	FIN - Actie is afgerond ¹
Aan de minister van Financiën Zorg voor functiescheiding tussen controle en relatiebeheer bij behandeling «individuele klanten».	De klantmanager stelt wel een behandelplan voor toezicht op maar voert zelf geen controles uit. De Douane zal collegiale toetsing van klantmanagers instellen, die de Rijksauditdienst kan controleren.	Ter zake van het scheiden van relatiebeheer en controles kondigt de staatssecretaris aan dat de Douane een collegiale toetsing zal instellen, waarbij klantmanagers elkaars behandelplannen behandelen, en dat de Rijksauditdienst hier expliciet op zal gaan toetsen. Wij vinden dat deze versterking van de douaneprocedures de risico's van onvoldoende functiescheiding niet voldoende wegneemt. De onwenselijke situatie waarin de klantmanager verantwoordelijk is voor zowel het beheeren van de relatie met een bedrijf als voor het bepalen van het type en het aantal controles bij datzelfde bedrijf, blijft bestaan.	FIN - Actie is afgerond ²

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de minister van Financiën Leg in sturingsdocumenten Douane en FIOD vast welke prestaties Financiën op terrein van bestrijding van accijnsfraude verwacht.	Verwachte prestaties van de Douane worden in het stuurcontract van de Directeur-Generaal Belastingdienst met Douane vastgelegd. In het stuurcontract FIOD wordt meer tijd vrijgemaakt voor fraudezaken.		FIN - Actie is afgerond ³
Aan de minister van Financiën Maak elke drie jaar inzichtelijk hoeveel accijnscontroles er worden uitgevoerd en wat kosten en effecten daarvan zijn.	Douane treft binnen bestaande aanpak maatregelen om informatie beter inzichtelijk te maken.		FIN - Actie is afgerond ⁴
Aan de minister van Financiën Voer de voor 2010 in het vooruitzicht gestelde evaluatie van «horizontaal» toezicht nog dit jaar uit, en maak de effecten van horizontaal toezicht duidelijk.	Vorig jaar is een commissie van externe deskundigen ingesteld om horizontaal toezicht door Belastingdienst te evalueren. Resultaten zullen door Douane worden betrokken op accijnzen.	Wij vinden het positief dat het horizontaal toezicht wordt geëvalueerd. Wij denken echter dat behalve een onderzoek gebaseerd op gesprekken en een enquête onder de betrokken partijen (bedrijfsleven, advieswereld en medewerkers Belastingdienst) ook een evaluatie nodig is van de al ingezette koerswijziging in het toezicht van de Douane en Belastingdienst op grond van output- en resultaatcijfers. Wij gaan ervan uit dat de Douane ook zelf, zoals in 2010 aangekondigd, periodiek onderzoek zal doen naar de resultaten van horizontaal toezicht, op basis van toetsbare doelen en betrouwbare cijfers en gegevens uit de eigen administratie. Wij zullen de resultaten daarvan betrekken in ons over een aantal jaren uit te voeren terugblikonderzoek.	FIN - Actie is afgerond ⁵
Aan de minister van Financiën Onderzoek voor medio 2012 mogelijkheden EMCS op te tuigen met veraccijnsd vervoer. Stimuleer bij Europese Commissie en Raad van Ministers dat EMCS in praktijk wordt aangepast.	Aanbeveling wordt reeds uitgevoerd.		FIN - Actie is in uitvoering ⁶
Aan de minister van Financiën Zorg zo snel mogelijk voor betere mogelijkheden risicoanalyse in Nederlandse EMCS en sluit systeem op andere douanesystemen aan.	Douane werkt nu aan oplossing om sneller over informatie te kunnen beschikken. In loop van 2013 zal EMCS aansluiten op andere douanesystemen.		FIN - Actie is in uitvoering ⁷

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de minister van Financiën Verzamel systematisch informatie over omvang zwarte markt en «tax gap» (gederfde belasting-inkomsten).	Kadernota Handhaving Accijns 2012-2015 (maart 2012) bevat initiatieven om fraudebestrijding ten aanzien van accijnzen te versterken.		FIN - Actie is in uitvoering ⁸

- 1 Sinds 2014 is er landelijk meer capaciteit vrijgemaakt om de fysieke controles bij (accijns)vergunninghouders te intensiveren. Tevens zijn beleidsafspraken gemaakt om minder incidentele controles in te stellen maar meer risico- en effectgerichte controles in te gaan zetten en dat in de vorm van meer projectmatig werken en zo nodig meer in samenwerkingsverband. De kaders van aanpak van deze controles zijn geborgd in het HHP 2015 en 2016.
- 2 Memo Kwaliteitbevorderende maatregelen voor het proces Klantmanagement (vastgesteld door Kernteam Modernisering Toezicht Douane op 18 april 2013).
- 3 In 2012 is besloten tot de instelling van het Fraudeteam Accijns. Vanaf 1 oktober 2012 is dit team operationeel. In het Handhavingsplan voor 2013 is als doelstelling voor het fraude-team opgenomen om ten minste drie vervolgingswaardige fraudezaken aan te leveren, en ten minste 100 risicosignalen. Daarnaast is in het (concept)handhavingsarrangement FIOD-Douane 15% van de opsporingscapaciteit van de FIOD ten behoeve van de Douane voor accijns gereserveerd.
- 4 Naar aanleiding van deze aanbeveling zijn de accijns vervoerscontroles significant opgehoogd in de Handhavingsplannen van de afgelopen jaren. Uit de evaluaties (viermaandsrapportages, interne bron) die periodiek worden gemaakt is gebleken dat de vervoerscontroles niet effectief waren. Daarom zijn voor 2015 de accenten weer verschoven. De focus van de controle inzet is nu meer gericht op de bedrijven (zoals AVP's) die zich in het accijnsspeelveld begeven, waardoor de handhaving op deze groep is geïntensiveerd. Vervoerscontroles op de openbare weg worden uitsluitend nog in samenwerkingsverband met andere handhavers in actieverband uitgevoerd.
- 5 Naar aanleiding van de uitkomsten van het rapport van de commissie Stevens heeft de Douane opnieuw gekeken naar de ontwikkeling van de modernisering van het toezicht om te zien waar meer kwaliteitsbewaking en ruimte voor kostenefficiëntie zou kunnen plaatsvinden. Daarnaast heeft de directie van de Douane geparticipeerd in de rondetafelgesprekken met het bedrijfsleven (o.l.v. het ministerie van Financiën). In de gesprekken kwam naar voren dat Horizontaal Toezicht voor zowel het bedrijfsleven als de Douane veel goeds heeft gebracht met name in de onderlinge verhoudingen en communicatie en uiteindelijk de compliance. Dit werd ook al vastgesteld in het Kwalitatief Onderzoek "Compliance is a journey" dat in 2010/2011 door de Douane is uitgevoerd voor Horizontaal Toezicht en waarin de veranderingen in houding en gedrag zijn onderzocht.
- 6 De Fiscalis werkgroep (veraccijnsd vervoer in EMCS) is actief geweest in 2013 t/m september 2014. NL zat in deze werkgroep. De werkgroep heeft van de analysebevindingen verslag uitgebracht aan de Europese Commissie. Vervolgens heeft de Europese Commissie in 2015 onder andere over dit onderwerp een questionnaire uitgezet in alle Lidstaten (Ramboll-enquete). Er is daarna een nieuwe Fiscalis werkgroep van start gegaan, waarin NL niet participeert. Het is nog niet duidelijk wat de Commissie op basis van de bevindingen van deze werkgroep, uiteindelijk als beslispunten gaat voorleggen aan het Accijns Comité (ITEG).
- 7 De informatiepositie uit EMCS is voldoende en de data zijn bruikbaar om risicoanalyses toe te passen. Er vindt near realtime risicoselectie plaats met behulp van ingebouwde parameters. Met de tool 'EMCS Converter' wordt snel inzicht verschaft in het fiscale risico bij openstaande zendingen in EMCS. Het is de bedoeling dat er geautomatiseerde koppelingen tussen EMCS en de Douanesystemen gaan worden gerealiseerd. Op geconstateerde verschillen wordt gehandhaafd.
- 8 In verband met de hoge belastingdruk op tabaksproducten, is er in 2014 opnieuw onderzoek gedaan naar de mogelijk gederfde inkomsten. Die analyse is met behulp van een 'Empty Pack survey' uitgevoerd. De tax-gap wordt in dit onderzoek berekend op 48,5 miljoen euro. De analyse is onder andere gebruikt als input voor het nationale plan van aanpak bestrijding tabaksfraude. Op basis hiervan wordt tabaksfraude structureel bestreden.